

32003L0030

17.5.2003

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÉ UNIE

L 123/42

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2003/30/ES

ze dne 8. května 2003

o podpoře užívání biopaliv nebo jiných obnovitelných pohonných hmot v dopravě

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 175 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise ⁽¹⁾,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru ⁽²⁾,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů ⁽³⁾,

v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy ⁽⁴⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Evropská rada se na zasedání v Göteborgu ve dnech 15. a 16. června 2001 dohodla na strategii Společenství pro udržitelný rozvoj, který spočívá v řadě opatření obsahujících rozvoj biopaliv.

(2) Přírodní zdroje, jejichž obezřetné a racionální využívání stanoví čl. 174 odst. 1 Smlouvy, zahrnují ropu, zemní plyn a pevná paliva, která jsou hlavním zdrojem energie, avšak tvoří zároveň hlavní zdroje emisí oxidu uhličitého.

(3) Existuje však ještě možnost využívat biomasu vhodnou k výrobě biopaliv ze zemědělských a lesnických produktů, jakož i ze zbytků a odpadů v lesnictví a z lesnického a potravinářského průmyslu.

(4) Odvětví dopravy představuje více než 30 % konečné spotřeby energie ve Společenství a tato spotřeba se stále zvyšuje, a pokud by se tato tendence měl zachovat, pak by docházelo ke zvyšování emisí oxidu uhličitého a tento nárůst spotřeby bude procentuálně ještě větší v kandidátských zemích po jejich přistoupení k Evropské unii.

(5) Bílá kniha Komise „Evropská dopravní politika do roku

2010: čas rozhodnutí“ vychází z předpokladu, že by v letech 1990 až 2010 emise CO₂ z dopravy mohly vzrůst o 50 % a představovat 1 113 milionů tun, přičemž tuto situaci způsobuje nejvíce silniční doprava, která představuje 84 % emisí CO₂ souvisejících s dopravou. Z ekologického hlediska tedy Bílá kniha požaduje, aby se závislost na ropě (v současné době 98 %) v odvětví dopravy snížila použitím alternativních pohonných hmot, jako jsou například biopaliva.

(6) Zvýšené užívání biopaliv v dopravě představuje součást opatření nutných za účelem dodržení Kjótského protokolu a jakéhokoliv dalšího souboru opatření za účelem splnění dalších závazků v tomto směru.

(7) Zvýšená spotřeba biopaliv v dopravě, aniž jsou vyloučeny další možnosti případných náhradních pohonných hmot, včetně zkapalněného ropného plynu a komprimovaného zemního plynu v automobilech, je jedním z prostředků, jimiž Společenství může snížit svou závislost na dovážené energii a ovlivňovat trh s pohonnými hmotami v dopravě, a následně i bezpečnost zásobování energií ve střednědobém a dlouhodobém výhledu. Tato úvaha by však v žádném případě neměla nijak bránit dodržování právních předpisů Společenství o jakosti pohonných hmot, emisích vozidel a kvalitě ovzduší.

(8) Díky vývoji nových technologií může většina vozidel v současnosti provozovaných v Evropské unii bez problému používat slabou směs biopaliv. Nejnovější technologické výzkumy ukazují, že bude možné zvýšit procento biopaliv ve směsi. V některých zemích se již používají směsi obsahující 10 a více procent biopaliv.

(9) Vozový park veřejné dopravy nabízí možnost použití biopaliv ve vyšší koncentraci. V některých městech již existuje vozový park fungující pouze na bionaftu, což v mnoha případech přispělo ke zlepšení kvality ovzduší v městských oblastech. Členské státy by tedy mohly i nadále podporovat užívání biopaliv ve veřejných dopravních prostředcích.

(10) Propagace užívání biopaliv v dopravě je krokem k širšímu využívání biomasy, z níž bude možné dále vyvíjet biologické pohonné hmoty, aniž se vyloučí další možnosti, zejména technologie na bázi vodíku.

(11) Politika členských států v oblasti výzkumu zvýšeného využívání biopaliv by měla výrazněji začlenit technologie na bázi vodíku a podporovat tuto cestu, s ohledem na odpovídající rámec programy Společenství.

(1) Úř. věst. C 103, 30.4.2002, s. 205 a Úř. věst. C 331 E, 31.12.2002, s. 291.

(2) Úř. věst. C 149, 21.6.2002, s. 7.

(3) Úř. věst. C 278, 14.11.2002, s. 29.

(4) Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 4. července 2002 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku), společný postoj Rady ze dne 18. listopadu 2002 (Úř. věst. C 32 E, 11.2.2003, s. 1) a rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 12. března 2003 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).

- (12) Čistý rostlinný olej z olejních plodin vyrobený lisováním, vyluhováním nebo srovnatelnými postupy, surový nebo rafinovaný, avšak bez chemické úpravy, může být také použit jako biopalivo v některých zvláštních případech, kdy je jeho užití slučitelné s typem motoru a odpovídajícími požadavky týkajícími se emisí.
- (13) Nové typy pohonných hmot by měly vyhovovat uznávaným technickým normám, pokud je mají spotřebitelé i výrobci automobilů přijímat ve větší míře, a mají tedy být schopné proniknout na trh. Technické normy představují také základ pro požadavky týkající se emisí a jejich sledování. Je možné, že vzniknou těžkosti při zajištění toho, aby nové typy pohonných hmot splňovaly současné technické normy, které byly z velké míry definovány pro tradiční fosilní paliva. Komise a normalizační subjekty by měly sledovat vývoj a upravovat nebo aktivně rozvíjet normy, zejména ukazatele odpařování, aby tak bylo možné zavést nové typy pohonných hmot splňujících stejné požadavky týkající se životního prostředí.
- (14) Bioethanol a bionafta, pokud jsou užívány ve vozidlech v čisté formě nebo ve formě směsi, by měly splňovat jakostní normy stanovené tak, aby byl zajištěn optimální výkon motorů. Je třeba poznamenat, že v případě bionafty pro diesellové motory, kde je výrobním postupem esterifikace, by se mohla použít norma prEN 14214 Evropského výboru pro normalizaci (CEN) pro methylestery mastných kyselin (FAME). Dále by bylo vhodné, aby CEN vypracoval příslušné normy pro jiné biologické pohonné hmoty používané v dopravě v Evropské unii.
- (15) Propagace užívání biopaliv vyráběných při dodržování udržitelného zemědělství a lesnictví, stanoveného v pravidlech, jimiž se řídí společná zemědělská politika, by mohla vytvořit nové příležitosti pro udržitelný rozvoj venkova v rámci společné zemědělské politiky dále zaměřené na trh, zejména trh evropský, a na respektování životnosti venkova a multifunkčního zemědělství a mohla by otevřít nový trh pro inovované zemědělské produkty stávajících i budoucích členských států.
- (16) V usnesení ze dne 8. června 1998⁽¹⁾ schválila Rada strategii a akční plán Komise ve prospěch obnovitelných zdrojů energie a požadovala, aby se přijala specifická opatření na úseku biopaliv.
- (17) Komise v Zelené knize „K evropské strategii bezpečnosti zásobování energií“ stanovila za cíl nahrazení 20 % tradičních pohonných hmot náhradními palivy v oboru silniční dopravy do roku 2020.
- (18) Náhradní pohonné hmoty mohou proniknout na trh pouze tehdy, pokud jsou široce dostupné a konkurenceschopné.
- (19) V usnesení ze dne 18. června 1998⁽²⁾ se Evropský parlament vyslovil pro zvýšení podílu biopaliv na trhu s pohonnými hmotami na 2 % do pěti let zavedením řady opatření, včetně daňových úlev, finanční podpory zpracovatelskému průmyslu a stanovením povinného procenta biopaliv pro společnosti zpracovávající ropu.
- (20) Optimální metoda pro zvýšení podílu biopaliv na vnitrosáttních trzích a na trhu Společenství závisí na dostupnosti zdrojů a surovin, na politikách členských států i politice Společenství na podporu biopaliv a na daňových opatřeních, jakož i na stupni angažovanosti všech dotčených kruhů a osob.
- (21) Politiky členských států na podporu užití biopaliv by neměly vést k zákazu volného oběhu pohonných hmot, které splňují harmonizované normy pro životní prostředí stanovené právními předpisy Společenství.
- (22) Propagace výroby a užívání biopaliv by měla přispět ke snížení závislosti na dovozu energie, jakož i ke snížení emisí skleníkových plynů. Dále biopalivo v čisté formě nebo ve formě směsi může být v zásadě používáno v automobilech se stávajícím motorem a může ho dodávat současná distribuční síť pohonných hmot. Přimíchávání biopaliv do pohonných hmot z fosilních paliv by mohlo usnadnit případné snížení nákladů distribučního systému ve Společenství.
- (23) Jelikož cíle plánované akce, totiž zavedení obecných zásad stanovujících uvádění na trh a distribuci minimálního procenta biopaliv, nemůže být uspokojivě dosaženo pouze na úrovni členských států, a proto, z důvodu rozsahu této akce, může být tohoto cíle lépe dosaženo na úrovni Společenství, může Společenství přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je pro dosažení tohoto cíle nezbytné.
- (24) Výzkum a technologický rozvoj v oblasti udržitelnosti biopaliv je třeba podporovat.
- (25) Zvýšené užívání biopaliv by mělo být doprovázeno podrobnou analýzou dopadů na životní prostředí a na oblast hospodářskou a sociální, aby bylo možno rozhodnout, zda je vhodné zvýšit podíl biopaliv v poměru k tradičním pohonným hmotám.

(1) Úř. věst. C 198, 24.6.1998, s. 1.

(2) Úř. věst. C 210, 6.7.1998, s. 215.

- (26) Je třeba stanovit možnost rychle upravovat seznam biologických pohonných hmot, procento obnovitelných energií, jakož i harmonogram zavádění biopaliv na trh s pohonnými hmotami pro dopravu s ohledem na technický pokrok a výsledky hodnocení dopadů první fáze jejího zavádění na životní prostředí.
- (27) Je třeba zavést opatření pro rychlý rozvoj jakostních norem pro biopaliva užívaná k pohonu automobilů, ať v ní jsou používána jako čisté biologické pohonné hmoty nebo ve formě směsi s tradičními pohonnými hmotami. Ačkoliv biologické odbourávání a rozklad odpadů je potenciálně užitečným zdrojem výroby biopaliv, je třeba, aby jakostní normy braly v úvahu i možnou přítomnost kontaminujících látek v odpadech tak, aby zvláštní složky nemohly ohrozit vozidlo nebo nepůsobily zhoršení emisí.
- (28) Podpora propagace biopaliv by měla být sladěna s cíli bezpečnosti zásobování a ochrany životního prostředí, jakož i se souvisejícími cíli a opatřeními jednotlivých členských států. Za tím účelem by členské státy mohly zvážit nákladově efektivní způsoby popularizace možností používat biologické pohonné hmoty.
- (29) Opatření nezbytná pro provedení této směrnice by měla být přijata v souladu s rozhodnutím Rady 1999/468/EHS ze dne 28. června 1999 o postupech pro výkon prováděcích pravomocí svěřených Komisi ⁽¹⁾,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Účelem této směrnice je podpořit využívání biopaliv nebo jiných obnovitelných pohonných hmot za účelem nahrazení nafty nebo benzínu pro dopravní účely v každém členském státě se záměrem přispět k dosahování takových cílů, jako je dodržování závazků týkajících se změny klimatu, zajištění bezpečnosti zásobování šetrného k životnímu prostředí a podpora obnovitelných zdrojů energie.

Článek 2

1. Pro účely této směrnice se rozumí:

- a) „biopalivem“ kapalná nebo plynná pohonná hmota pro dopravu vyráběná z biomasy;
- b) „biomasou“ výsledek biologického rozkladu produktů, odpadů a zbytků ze zemědělství (včetně rostlinných a živočišných látek), z lesnictví a s nimi příbuzných průmyslových oborů, jakož i výsledek biologického rozkladu průmyslových a městských odpadů;

c) „jinými obnovitelnými palivy“ obnovitelné pohonné hmoty kromě biopaliv, pocházející z obnovitelných zdrojů energie ve smyslu směrnice 2001/77/ES ⁽²⁾ a používané pro účely dopravy;

d) „energetickým obsahem“ minimální kalorická hodnota paliva.

2. Za biopalivo se považují přinejmenším níže vyjmenované výrobky:

a) „bioethanol“: ethanol vyrobený z biomasy nebo biologického rozkladu odpadů, užívaný jako biopalivo;

b) „bionafta“: methylester vyrobený z rostlinného nebo živočišného oleje, s kvalitou nafty, užívaný jako biopalivo;

c) „bioplyn“: plynná pohonná hmota vyrobená z biomasy nebo biologického rozkladu odpadů, která může být vyčištěna až na kvalitu zemního plynu a užívaná jako biopalivo, nebo dřevoplyn;

d) „biomethanol“: methanol vyrobený z biomasy, který se užívá jako biopalivo;

e) „biodimethylether“: dimethylether vyrobený z biomasy, užívaný jako biopalivo;

f) „bio-ETBE (ethyl-tercio-butyl-ether)“: ETBE vyrobený z bioethanolu. Objemové procento biopaliva v bio-ETBE je 47 %;

g) „bio-MTBE (methyl-tercio-butyl-ether)“: palivo vyrobené z biomethanolu. Objemové procento biopaliva v bio-MTBE je 36 %;

h) „syntetická biopaliva“: syntetické uhlovodíky nebo směsi syntetických uhlovodíků vyrobené z biomasy;

i) „biovodík“: vodík vyrobený z biomasy nebo biologického rozkladu odpadů, užívaný jako biopalivo;

j) „čistý rostlinný olej“: olej vyrobený z olejních rostlin lisováním, vyluhováním nebo srovnatelnými postupy, surový nebo rafinovaný, avšak chemicky neupravený, pokud je jeho využití slučitelné s typem daného motoru a odpovídajícími požadavky týkajícími se emisí.

Článek 3

1. a) Členské státy by měly zajistit, aby na jejich trh bylo uváděno alespoň minimální procento biopaliv a jiných obnovitelných pohonných hmot, a za tím účelem stanoví vnitrostátní orientační cíle.

b) i) Referenční hodnota pro tyto cíle činí 2 % a je vypočítána na základě energetického obsahu celkového množství benzínu a nafty pro dopravní účely prodávaného na jejich trzích do 31. prosince 2005.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 184, 17.7.1999, s. 23.

⁽²⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/77/ES ze dne 27. září 2001 o podpoře elektrické energie vyrobené z obnovitelných zdrojů energie na vnitřním trhu s elektrickou energií (Úř. věst. L 283, 27.10.2001, s. 33).

- ii) Referenční hodnota pro tyto cíle je 5,75 %, vypočítaná podle energetického obsahu celkového množství benzínu a nafty pro dopravní účely prodáváného na jejich trzích, do 31. prosince 2010.

2. Biopaliva mohou být upravena k prodeji v těchto podobách:

- a) jako čistá biopaliva nebo deriváty minerálních olejů o vysoké koncentraci, v souladu se zvláštními jakostními normami pro použití v dopravě;
- b) biopaliva smíšená s deriváty minerálních olejů, v souladu s příslušnými evropskými normami popisujícími technické specifikace pro dopravní pohonné hmoty (EN 228 a EN 590);
- c) kapaliny odvozené od biopaliv, jako ETBE (ethyl-tercio-butyl-ether), jejichž obsah biopaliva je uveden v čl. 2 odst. 2.

3. Členské státy sledují působení biopaliv používaných jako částečná více než 5 % náhražka v naftě u vozidel, která k tomuto účelu nebyla upravena, a v případě potřeby přijmou opatření, aby zajistily slučitelnost s právními předpisy Společenství o emisních normách.

4. Členské státy by v opatřeních, která přijmou, měly zohlednit celkovou klimatickou situaci i dopad na životní prostředí u různých typů biopaliv a jiných obnovitelných biopaliv, a měly by především podporovat pohonné hmoty, jejichž celkový dopad na životní prostředí a návratnost vykazují velmi dobré výsledky, přičemž by měly brát také v úvahu konkurenceschopnost a bezpečnost zásobování.

5. Členské státy zajistí, aby veřejnost byla informována o dostupnosti biopaliv a jiných obnovitelných pohonných hmot. Pokud směsi biopaliv s deriváty minerálních olejů překročí mezní hodnotu 5 % methylesterů mastných kyselin (FAME) nebo 5 % bioethanolu, musí být tato skutečnost zvláštním způsobem vyznačena v prodejních místech.

Článek 4

1. Členské státy oznámí Komisi do 1. července každého roku

- jaká opatření přijaly na podporu využití biopaliv a jiných obnovitelných pohonných hmot, aby jimi nahradily naftu nebo benzin v dopravě,
- státní zdroje přidělené na produkci biomasy pro jiné energetické účely než dopravu a
- celkové množství prodaných pohonných hmot pro dopravu a podíl biopaliv, čistých nebo ve směsi, a jiných obnovitelných paliv uvedených na trh za předchozí rok. V případě potřeby členské státy uvedou mimořádné podmínky v dodávce ropy

nebo ropných produktů, které ovlivnily uvádění na trh biopaliv a jiných obnovitelných pohonných hmot.

V první zprávě po vstupu této směrnice v platnost členské státy uvedou úroveň svých vnitrostátních orientačních cílů pro první fázi. Ve zprávě za rok 2006 členské státy uvedou své vnitrostátní orientační cíle pro druhou fázi.

V těchto zprávách se zdůvodní rozdíl mezi vnitrostátními cíli a referenčními hodnotami uvedenými v čl. 3 odst. 1 písm. b), přičemž tento rozdíl může spočívat v těchto skutečnostech:

- a) v objektivních faktorech, jako je omezený vnitrostátní potenciál pro výrobu biopaliv z biomasy;
- b) objemu zdrojů přidělených na výrobu biomasy pro jiné energetické účely než dopravu a specifických technických nebo klimatických vlastnostech vnitrostátního trhu s pohonnými hmotami pro dopravu;
- c) vnitrostátní politice přidávající srovnatelné prostředky na výrobu jiných pohonných hmot pro dopravu pocházejících z obnovitelných zdrojů energie a slučitelných s cíli této směrnice.

2. Nejpozději do 31. prosince 2006 a pak každé dva roky ke stejnému dni vypracuje Komise hodnotící zprávu pro Evropský parlament a pro Radu o dosaženém pokroku ve využívání biopaliv a jiných obnovitelných pohonných hmot v členských státech.

Tato zpráva zahrnuje přinejmenším tato hlediska:

- a) návratnost opatření přijatých členskými státy na podporu využívání biopaliv a jiných obnovitelných pohonných hmot;
- b) hospodářské aspekty a dopad zvýšení podílu na trhu s biopalivy a jinými obnovitelnými pohonnými hmotami na životní prostředí;
- c) očekávaný spotřební cyklus biopaliv a jiných obnovitelných pohonných hmot, s cílem ukázat možná opatření pro budoucí podporu těch biopaliv, která jsou šetrná k ovzduší i životnímu prostředí a mohou se stát konkurenceschopnými a nákladově efektivními;
- d) udržitelnost plodin používaných pro výrobu biopaliv, a zejména využití půdy, stupně intenzivního pěstování, střídání plodin a používání pesticidů;
- e) posouzení využití biopaliva a jiných obnovitelných pohonných hmot s ohledem na jejich rozdílné působení na změnu klimatu a dopad na snížení emisí CO₂;
- f) přezkum dalších dlouhodobějších rozhodnutí týkajících se opatření energetické efektivity v dopravě.

Komise na základě této zprávy v případě potřeby předloží Evropskému parlamentu a Radě návrhy na úpravu systému cílů uvedených v čl. 3 odst. 1. Pokud zpráva dojde k závěru, že existuje nebezpečí, že orientačních cílů nebude dosaženo z příčin, které nejsou odůvodněny nebo se nezakládají na nových vědeckých důkazech, budou se tyto návrhy týkat vnitrostátních cílů, včetně případných povinných hodnot, ve vhodné podobě.

Článek 5

Seznam uvedený v čl. 2 odst. 2 může být přizpůsoben technickému pokroku postupem podle čl. 6 odst. 2. Při úpravě seznamu je třeba brát v úvah dopad biopaliv na životní prostředí.

Článek 6

1. Komisi je nápomocen výbor.

2. Odkazuje-li se tento odstavec, použijí se články 5 a 7 rozhodnutí 1999/468/ES s ohledem na článek 8 zmíněného rozhodnutí.

Doba uvedená v čl. 5 odst. 6 rozhodnutí 1999/468/ES je tři měsíce.

3. Výbor přijme svůj jednací řád.

Článek 7

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do 31. prosince 2004. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

Tato opatření přijatá členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 8

Tato směrnice vstupuje v platnost dnem vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 9

Tato směrnice je určena členskými státním.

V Bruselu dne 8. května 2003.

Za Evropský parlament

předseda

P. COX

Za Radu

předseda

M. CHRISOCHOÏDIS